

KRISTENDOM

- **Introducera ämnet - 6 lektioner**

1: Jesus – kristendomens centralperson

2: Treenigheten

3: Påsken

4: Kristen livsstil, nattvarden, dopet

5: Kristendomens historia, reformationen

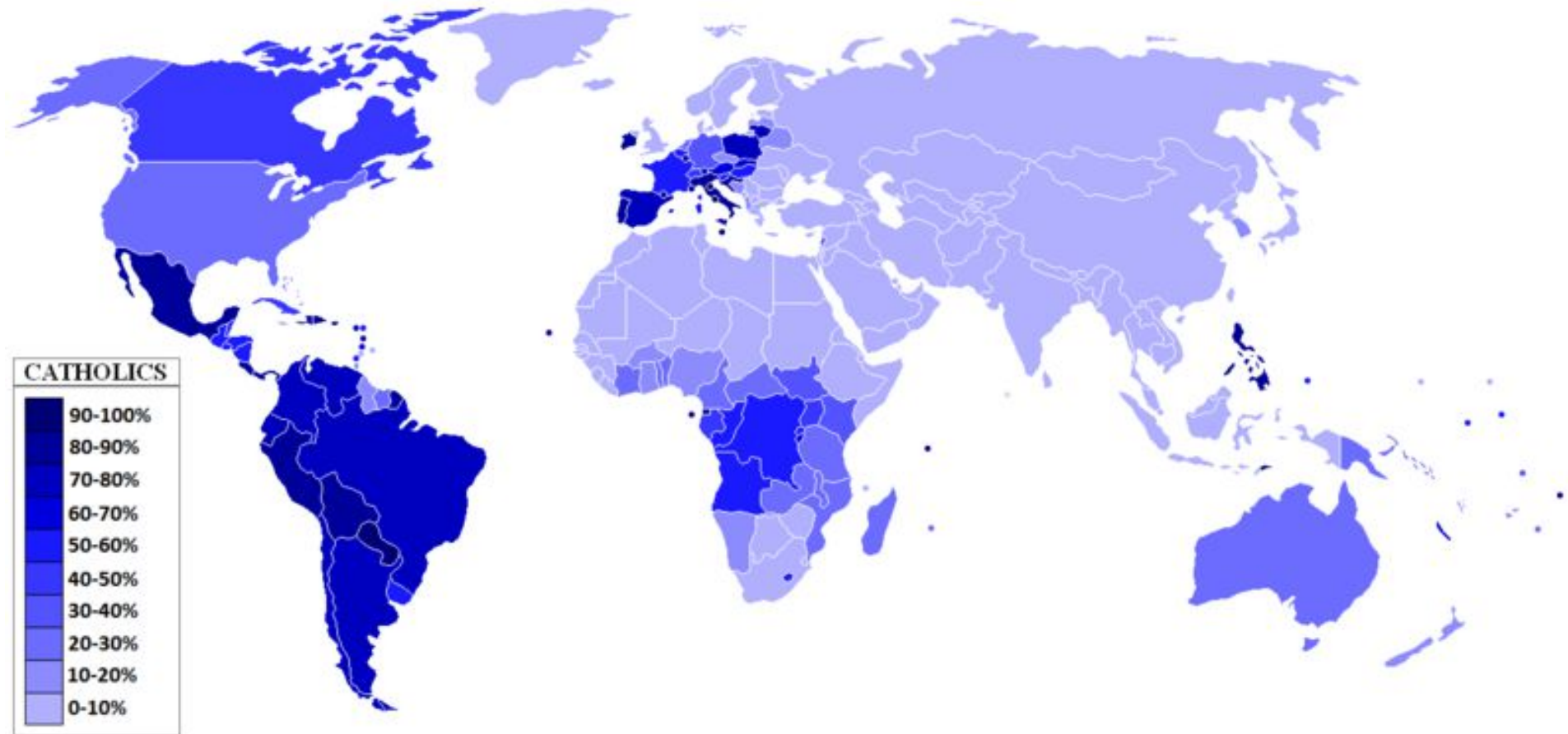
6: De olika kyrkorna, kyrkor i Sverige

Kristendomen i världen

Kristendomen i världen

De olika kyrkorna – Romersk Katolska kyrkan

Kristendomen i världen

De olika kyrkorna – Romersk Katolska kyrkan

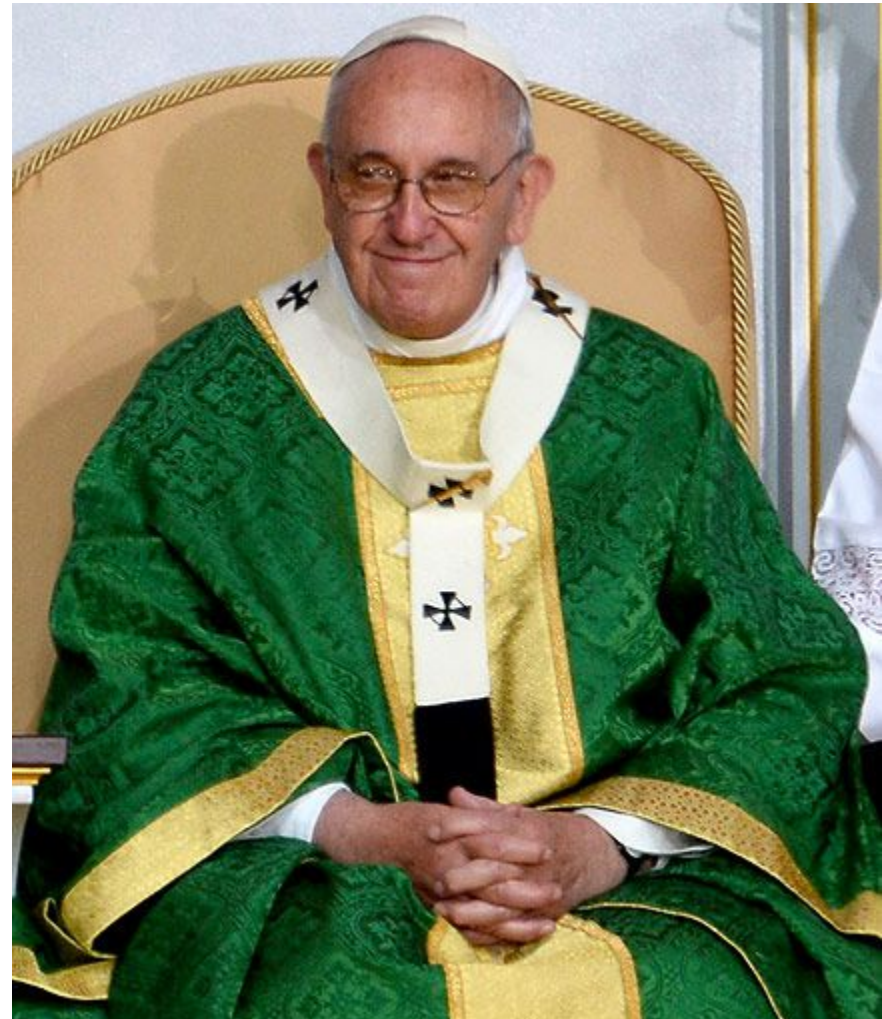
- Ungefär hälften av alla kristna i världen är katoliker. **1,2 mdr.**
- Man **finns i hela världen** men man har extra mycket folk i Syd och Latinamerika, södra Europa, vissa länder i södra Afrika samt Filippinerna.
- De anser sig själva vara den sanna kyrkan som de övriga borde återvända till.
- Man har en väldigt **hierarkisk kyrkosyn** vilket har bidragit till **stabilitet** genom flera tusen år, men också en rigidhet och **motvillighet till förändringar.**

Kristendomen i världen

De olika kyrkorna – Romersk Katolska kyrkan

- **Tre viktiga instanser när man formulerar teologi och lära:**
 - Bibeln
 - Kyrkans tradition
 - Kyrkans läroämbete (påven, kardinalerna och biskoparna)
- **Påven kan vara ofelbar när han uttalar sig: Ex Cathedra vilket bara har hänt två gånger: 1854 och 1950.** (Båda handlar om Maria)
Detta sker enbart efter långa teologiska diskussioner och läggs sedan till traditionen.

Kristendomen i världen

De olika kyrkorna – Romersk Katolska kyrkan

- **Man räknas som katolik om man:**
 1. Är **döpt** (och konfirmerad)
 2. Går i mässan ibland och tar **nattvard**
 3. **Biktar sig** (helst en gång per år)

Kristendomen i världen

De olika kyrkorna – Romersk Katolska kyrkan

- **7 sakrament**

Sakramentet är en **helig handling** som genom **ett yttre medel** visar på en osynlig inre **nåd** från Gud.

1. Dopet
2. Konfirmationen
3. Bikten
4. Nattvard
5. Smörjelsen med olja
(sista smörjelsen)
6. Prästvigningen
7. Äktenskapet

Kristendomen i världen

De olika kyrkorna – Romersk Katolska kyrkan

- **Helgon**

Inom katolska kyrkan har helgon (döda kristna som är föredömen i tron) en viktig funktion.

De ber till helgonen, vördar dem och ber om deras förböner.

- Det viktigaste helgoner är **Maria** Jesu mor.

- **De menar att hon var syndfri.**

- **Uppsteg till himlen – som Jesus**

- Vanligt med ”Mariauppenbarelser”

Kristendomen i världen

De olika kyrkorna – Romersk Katolska kyrkan

- **Skärselden**

Bara helgonen och **perfekta kristna** kommer direkt till **paradiset** när de dör.

De **icketroende** hamnar i **helvetet**.

Men de **flesta troende kristna** hamnar i **skärselden**, där man måste renas under lång tid för att sedan komma in i paradiset (himlen).

- En viktig tanke inom katolicismen är att man kan göra goda gärningar och be för de döda för att **förkorta deras tid i skärselden**.

Kyrkan kan även ge **avlat** om man tex gör en pilgrimsresa.

Kristendomen i världen

De olika kyrkorna – Romersk Katolska kyrkan

- **Celibat**

För att bli präst, nunna eller munk måste man leva i **sexuell**

avhållsamhet -> Celibat

- Tanken är att man då ska kunna ägna sig helhjärtat åt Gud och Kyrkan.

- **På senare år har detta dock ifrågasatts**, bl.a. på grund av flera uppmärksammade pedofilskandaler som uppdagats.

- **Bara män får bli präster**

Kristendomen i världen

De olika kyrkorna – Romersk Katolska kyrkan

- **Celibat**

För att bli präst, nunna eller munk måste man leva i **sexuell avhållsamhet -> Celibat**

- Tanken är att man då ska kunna ägna sig helhjärtat åt Gud och Kyrkan.

- **På senare år har detta dock ifrågasatts**, bl.a. på grund av flera uppmärksammade pedofilskandaler som uppdagats.

- **Bara män får bli präster**

- **Präst -> biskop -> kardinal -> påve**

Det är kardinalerna (120 st) som väljer ny påve

Kristendomen i världen

De olika kyrkorna – Romersk Katolska kyrkan

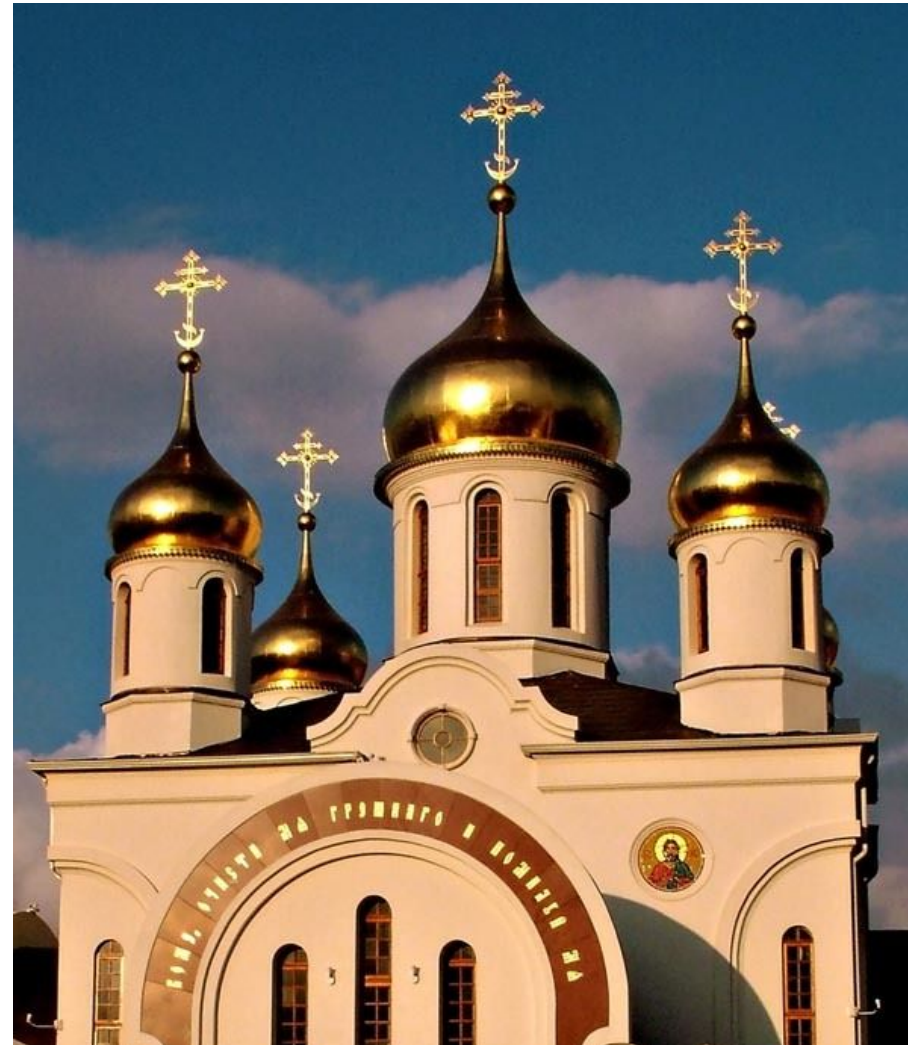
- **Celibat**
För att bli präst, nunna eller munk måste man leva i **sexuell avhållsamhet -> Celibat**
 - Tanken är att man då ska kunna ägna sig helhjärtat åt Gud och Kyrkan.
 - **På senare år har detta dock ifrågasatts**, bl.a. på grund av flera uppmärksammade pedofilskandaler som uppdagats.
 - **Bara män får bli präster**
- **Präst -> biskop -> kardinal -> påve**
Det är kardinalerna (120 st) som väljer ny påve
- **Påve Franciscus**
Förste utomeuropeiske påven någonsin. Från Argentina.

Kristendomen i världen

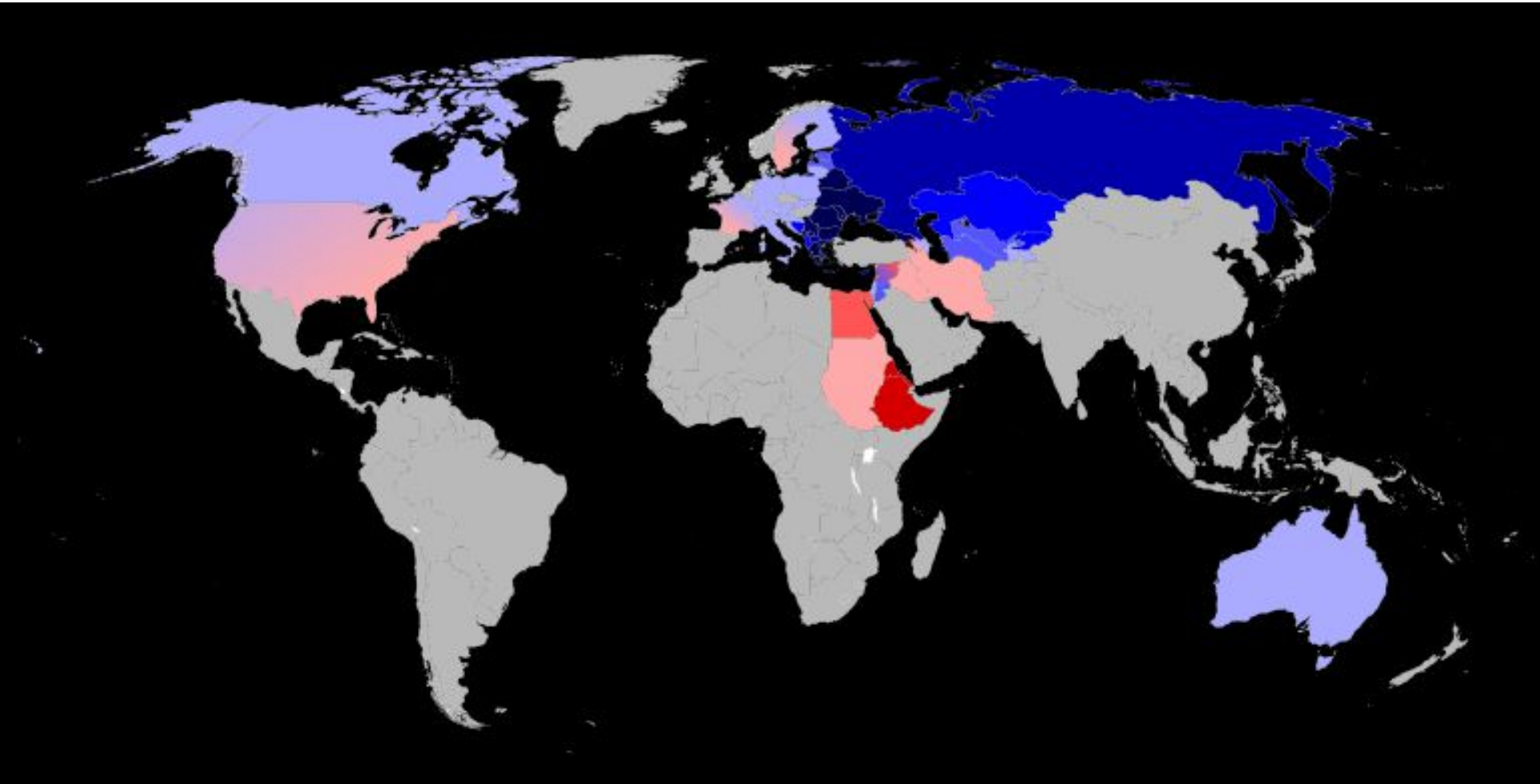
De olika kyrkorna – Ortodoxa kyrkan

- Den ortodoxa kyrkan är den näst största kyrkofamiljen i världen med ca 300 miljoner anhängare.
- **Ofta nationella kyrkor**
 - Grekiskortodoxa kyrkan
 - Ryska ortodoxa kyrkan
 - Serbiska ortodoxa kyrkan
 - Etiopiska ortodoxa kyrkan
- **Även gränsöverskridande kyrkor**
 - Syriskortodoxa kyrkan
 - Koptiska kyrkan

Kristendomen i världen

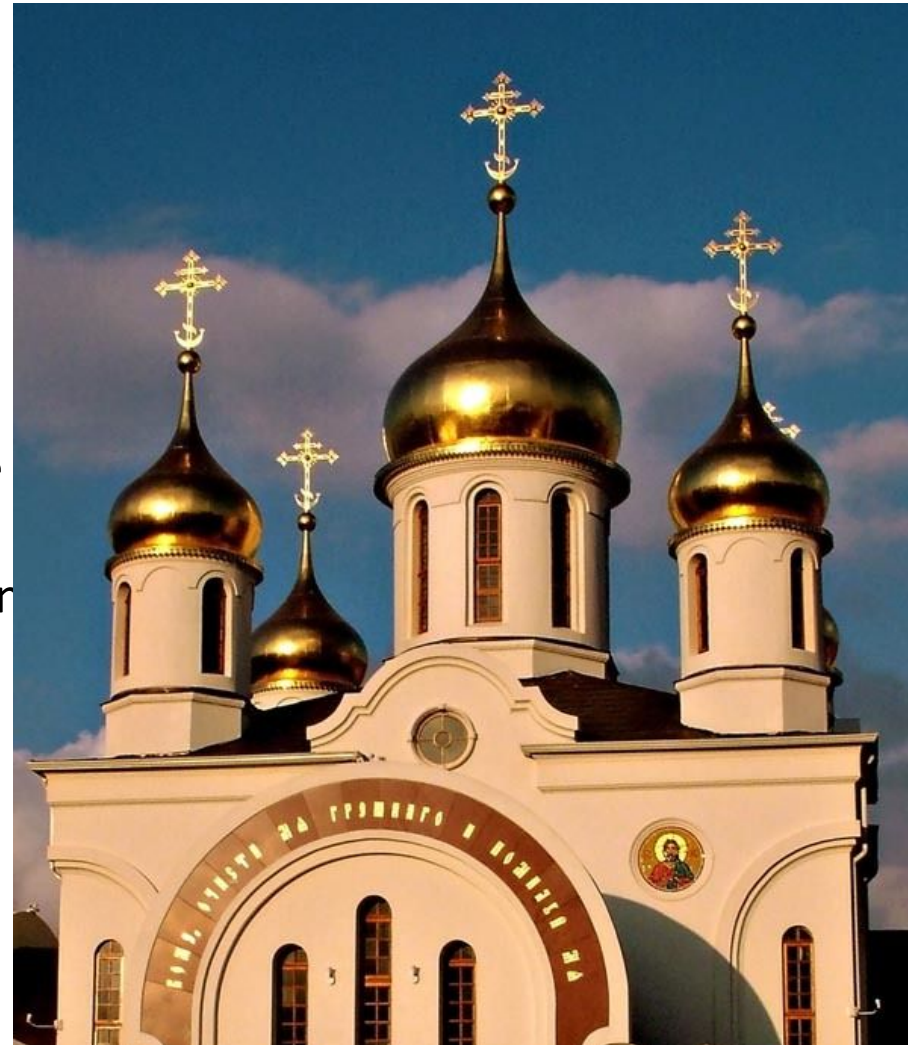
De olika kyrkorna – Ortodoxa kyrkan

Kristendomen i världen

De olika kyrkorna – Ortodoxa kyrkan

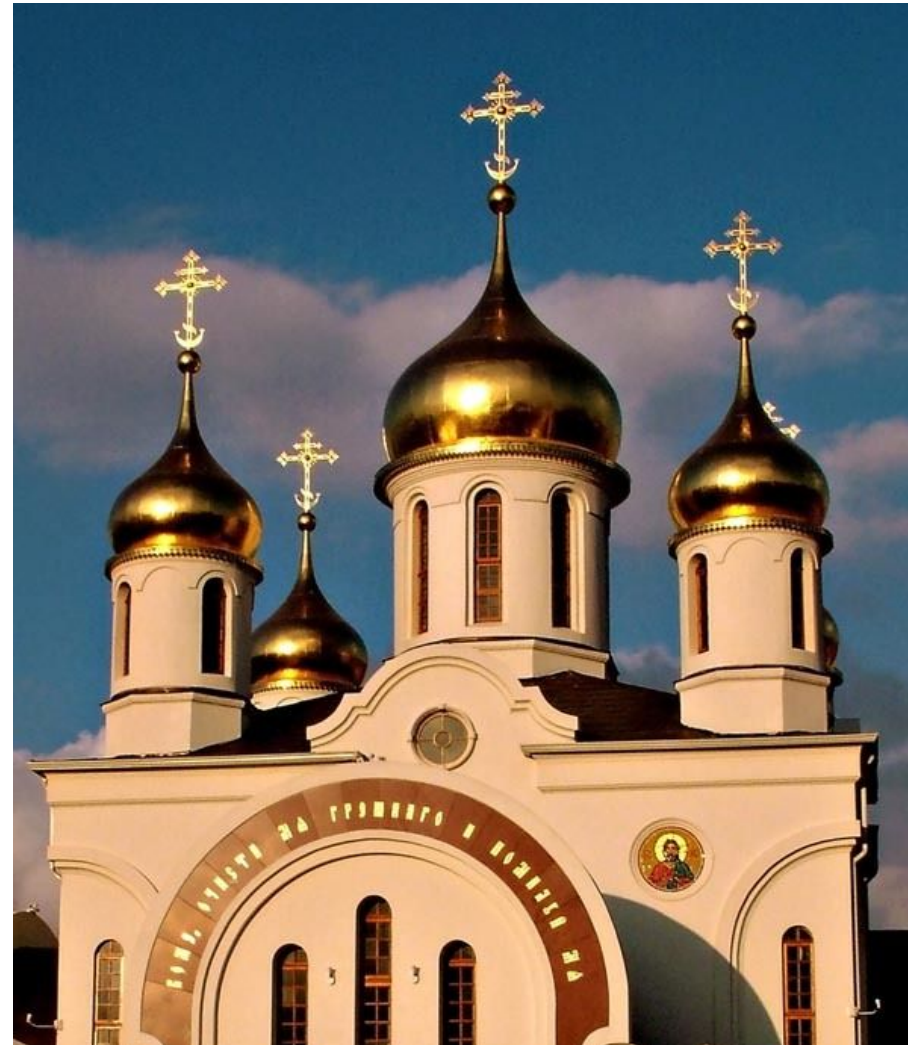
- På ett stort kyrkomöte år 451 bestämdes det att biskopen i Rom och patriarken i Konstantinopel skulle ha samma ställning
- Först på 500-talet blev biskopen i Rom erkänd som "den främste bland alla kristna biskopar". Hundra år senare kallades han allmänt för påve och var katolska kyrkans självklare ledare. Men de ortodoxa i öster ville absolut inte acceptera påven som sin ledare. Patriarken i Konstantinopel var själv en mäktig man och ansåg att hans kyrka var den enda sanna kyrkan.

Kristendomen i världen

De olika kyrkorna – Ortodoxa kyrkan

- Den ortodoxa har också 7 sakrament, liksom den katolska kyrkan
- Nattvarden är också ganska lik den katolska men man har inte lika stark betoning på transubstantiationen.
- I en ortodox kyrka har man oftast inga bänkar utan man står upp under hela gudstjänsten.
- Mässan ses som ett drama som presenterar Jesu liv, Hans död och uppståndelse.
- **Man döper barnet genom nedsänkning och smörjer det med myrra**, vilket är en bekräftelse på att barnet upptagits i församlingen.
Man ger också det nydöpta barnet nattvard omedelbart och **det ses som en fullvärdig medlem i kyrkan efter detta.**

Kristendomen i världen

De olika kyrkorna – Ortodoxa kyrkan

- Nyckelordet för den ortodoxa kyrkan är:

mysterium

Till skillnad från de västliga kyrkorna försöker man inte förklara allting i minsta detalj utan ser det snarare som ett mysterium.

Kristendomen i världen

De olika kyrkorna – Ortodoxa kyrkan

- Nyckelordet för den ortodoxa kyrkan är:

mysterium

Till skillnad från de västliga kyrkorna försöker man inte förklara allting i minsta detalj utan ser det snarare som ett mysterium.

- **Ikoner** är en otroligt viktig del i den ortodoxa kyrkans liv och lära.

Kristendomen i världen

De olika kyrkorna – Ortodoxa kyrkan

- Nyckelordet för den ortodoxa kyrkan är:

mysterium

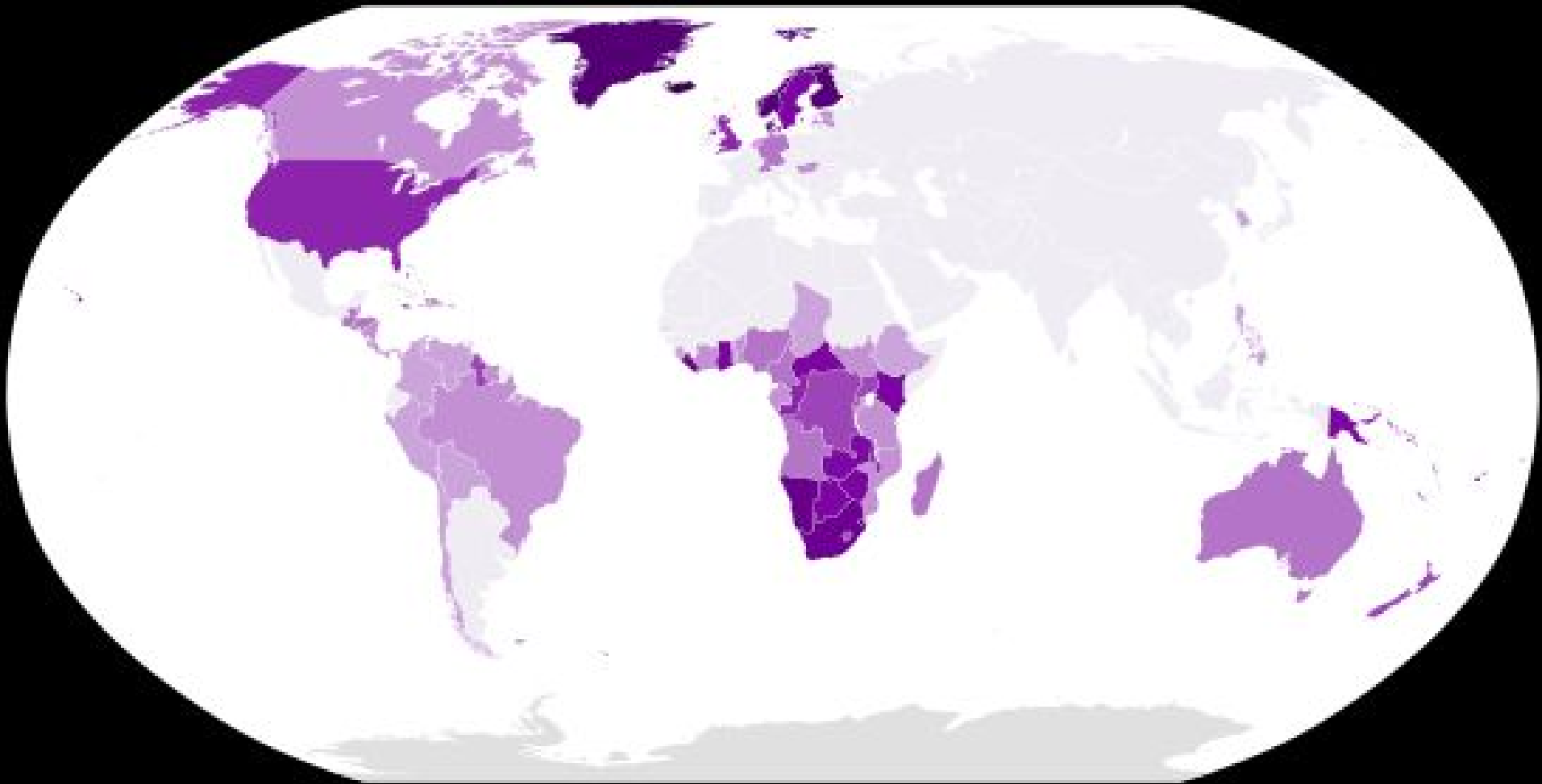
Till skillnad från de västliga kyrkorna försöker man inte förklara allting i minsta detalj utan ser det snarare som ett mysterium.

- **Ikoner** är en otroligt viktig del i den ortodoxa kyrkans liv och lära.
- Man visar ofta sin **vördnad** för helgonen och Gud genom att **kyssa på föremål** – exempelvis helgonstatyer, helgontavlor eller kors.
- **Samarbetar ofta med staten -> Ryssland**

Kristendomen i världen

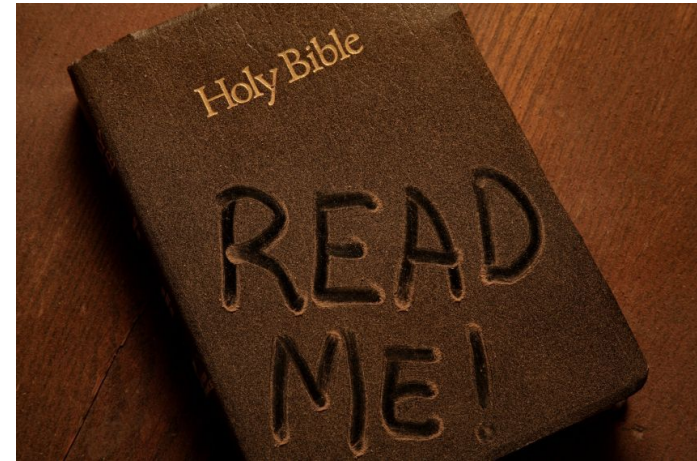
De olika kyrkorna – Protestantiska kyrkor

Kristendomen i världen

De olika kyrkorna – Protestantiska kyrkor

1. Den personliga tron är viktig
2. Bibeln är viktig
3. Predikan i gudstjänsten är viktig
4. Moralen är viktig – speciellt att arbeta
5. Tron har mer ett inre än ett yttre fokus
Detta märks både i utsmyckningen av kyrkor och hur man lever ut tron.
6. Nattvarden får mindre fokus
7. "Skalat bort" helgon, ikoner, klosterväsendet
8. Två sakrament (dop och nattvard) istället för sju
9. Prästens roll är mindre viktig
Istället betonas "det allmänna prästadömet"

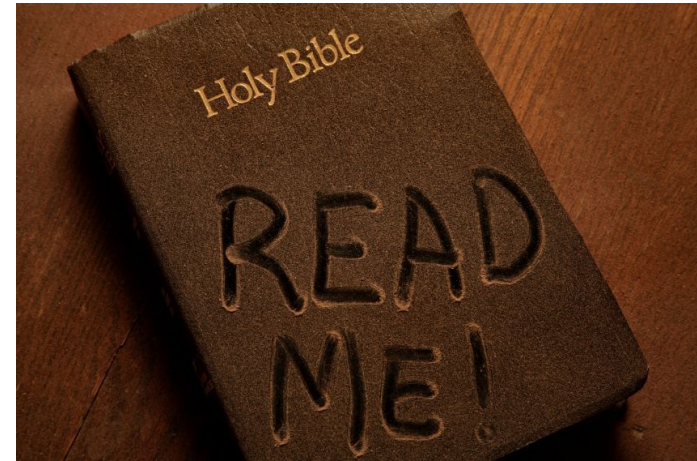
Kristendomen i världen

De olika kyrkorna – Protestantiska kyrkor

- Finns otroligt många protestantiska samfund

Olika uppfattning om:

- **Dopet** – vuxendop eller barndop
- **Samlevnad** – tillåta homosexuell livsstil eller inte
- Tillåta **kvinnliga präster/pastorer** eller inte
- Syn på **”tungotalet”** och karismatik
- Konservativa eller liberala **syn på moral**
- Syn på **alkohol**; nykterist eller ej
- Orgelmusik eller modern **musik** i gudstjänst
- Teologiskt **utbildade präster**, lekmannapredikant
- Symbolisk eller annan syn på **nattvarden**
- Hierarkisk **ledningsstruktur** eller mer ”platt”
- Högljudda eller stillsamma **gudstjänster**
- Stark tilltro till **Bibeln** eller mer försiktig tilltro

Kristendomen i världen

De olika kyrkorna – Protestantiska kyrkor

Lutherska kyrkan

Det finns ungefär **80 miljoner lutheraner** i världen. Och de är också knutna till olika länder, liksom den ortodoxa kyrkan.

[Danska folkkyrkan](#)

[Estniska evangelisk-lutherska kyrkan](#)

[Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland](#)

[Evangelisk-lutherska kyrkan i Litauen](#)

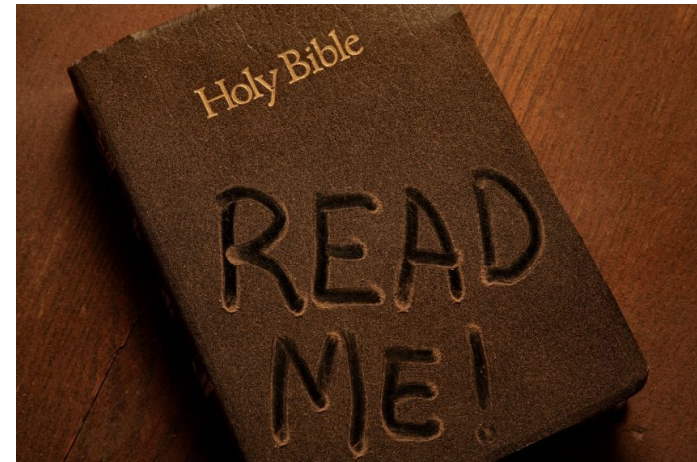
[Isländska kyrkan](#)

[Norska kyrkan](#)

[Svenska kyrkan](#)

[Tysklands evangeliska kyrka](#)

Men det finns också många lutheraner i Nordamerika, Indien, Indonesien och vissa länder i Afrika.

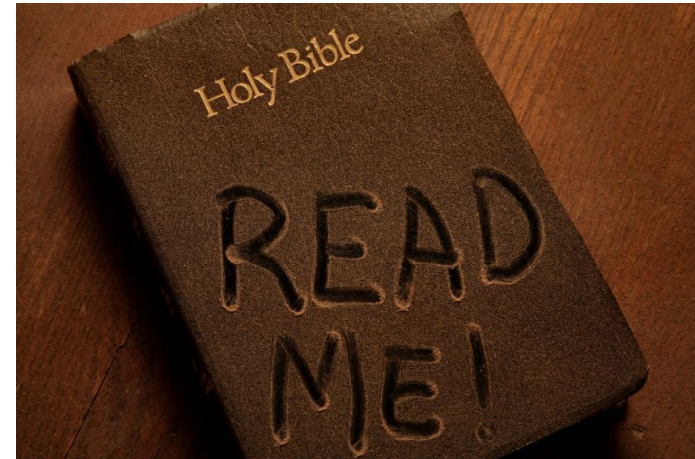

Kristendomen i världen

De olika kyrkorna – Protestantiska kyrkor

Lutherska kyrkan

- 1. Bibeln är enda auktoritet för lära och liv**
Bekännelseskriterierna tolkar Bibelns lära rätt
- 2. Den kristne blir frälst *genom tro, av nåd allena.***
Jesu död på korset är försoningen för mänsklighetens synd och **den som tror på Jesus blir frälst.** De goda gärningarna ses inte som ett medel för frälsningen, utan som en följd av den.
- 3. Jesus är konkret närvarande i nattvarden,** brödet och vinet är inte enbart symboler

Kristendomen i världen

Kristendomens historia – ”The short version”

Reformationen delades så småningom i tre delar

Frikyrkligheten växer fram

- Nattvarden är enbart en symbolisk måltid, brödet är bröd och vinet är vin.
- Baptistisk (så småningom) och man förkastade barndopet.
- Frivilligt medlemskap i församling
- Pacifism (hävdade ickevåldsprincipen)
- Betonade att människan har en fri vilja
- Allmänna prästadömet
- **Separation mellan stat och kyrka**
(Zwingli, till höger)

Kristendomen i världen

Kristendomens historia – ”The short version”

Reformationen delades så småningom i tre delar

Frikyrkligheten växer fram

Följande samfund är medlemmar i Sveriges
Frikyrkosamråd.

[Adventistsamfundet](#) (observatörer)

[Evangeliska Frikyrkan](#)

[Frälsningsarmén](#)

[Equmeniakyrkan](#)

[Pingst - Fria församlingar i samverkan](#)

[Svenska Alliansmissionen](#)

[Vineyard Norden](#)

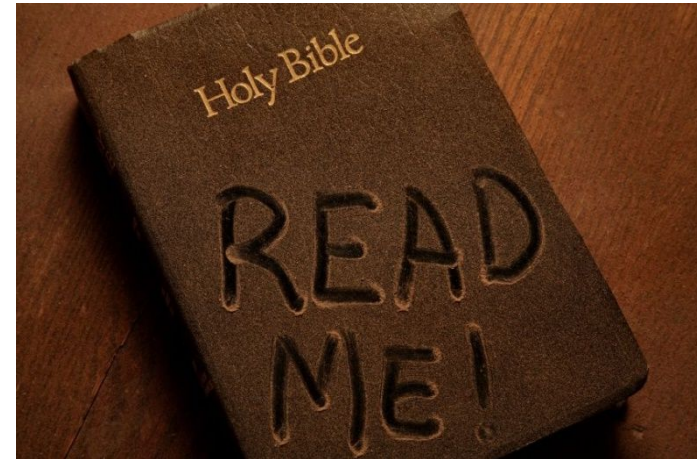

Kristendomen i världen

De olika kyrkorna – Protestantiska kyrkor

Pingströrelsen

1. Personlig omvändelse är nödvändig för frälsning
2. Praktiserar baptistiskt troendedop
3. Helgelse, med hjälp av den helige Ande kan man förvandla sitt liv i tanke och gärning.
4. Andedopet – en särskild andlig upplevelse där människan blir fylld av Anden och ofta talar i tungor.
5. Andegåvor – den helige Ande kan ge övernaturliga förmågor till vanliga kristna, exempelvis att be för sjuka
6. Konservativ syn på Bibeln och hög tilltro till Bibeln
7. Icke-hierarkisk ledarskapssyn. Vem som helst som har församlingens förtroende kan predika och leda gudstjänster.
8. Helnykterhet har varit vanligt i skandinavisk pingströrelse.

Kristendomen i världen

De olika kyrkorna – Protestantiska kyrkor

Pingströrelsen

- 300 miljoner klassiska pingstvännen
- Många pingstvännen i Sydamerika och södra delarna av Afrika
- Världens största Pingstkyrka ligger idag i Seol i Sydkorea, 750 000 medlemmar i en församling.
- Sprids mest bland fattiga människor
- Finns även Pingstkyrkor som mer riktar in sig på att nå människor i storstäder i Västvärlden.

Hillsong Church. Finns även här i Märsta, och i Stockholm.

- Mycket fokus på **modern musik** och **relevant tillämpar undervisning.**

Pingströrelsen är ett av de största kristna samfundet i Sverige med 85 000 medlemmar och 450 församlingar.

Har startat **Kristdemokraterna**, tidningen **Dagen**

Skickat ut **många missionärer** till hela världen.

